
Kyrkomötet
Motion 2022:81
av Jesper Eneroth m.fl.

Höjd tröskel för deltagande i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär

1. införande av procentspärr för val till kyrkomötet,
2. att utjämningsmandat endast fördelas mellan de nomineringsgrupper som först erhållit minst ett fast valkretsmandat i någon av valkretsarna.

Motivering

När kyrkomötet 1999 fattade beslut om kyrkoordningen byggde bestämmelserna i kyrkoordningens 38 kap. om direkta val i huvudsak på den då gällande vallagen (1997:157). En skillnad var att det vid val till riksdag och landsting/regionfullmäktige finns spärrar så att ett parti måste få en viss andel av giltiga röster för att bli representerat. Motsvarande infördes inte i bestämmelserna om direkta kyrkliga val.

I demokratiutredningen, Välja med förtroende, (Svenska kyrkans utredningar 2006:2) föreslogs en spärr mot små nomineringsgrupper vid val till kyrkomötet. Utredningen tog sin utgångspunkt i kyrkomötets arbete och den avgörande betydelse som utskottsarbetet har för beslutsfattande i kyrkomötet. Utredningen såg det som en klar fördel om samtliga nomineringsgrupper kunde finnas företrädna i alla utskott. Det fanns åtta olika utskott och det behövdes i kyrkomötet. Det bedömdes behövas cirka tre procent av rösterna för att en nomineringsgrupp skulle få åtta mandat. Detta skulle enligt utredningen tala för en spärr på tre procent. Utredningen konstaterade samtidigt att det för att säkert och på grundval av den egna representationen få ordinarie utskottsplatser skulle krävas 16 mandat i kyrkomötet. Detta med utgångspunkt från bestämmelserna om proportionellt valsätt vid indirekta val. Det skulle enligt utredningen tala för en spärr på sex procent. Utredningen stannade för att föreslå en spärr på fyra procent vid val till kyrkomötet och ingen spärr vid andra direkta val.

Kyrkostyrelsen kom däremot aldrig att lägga fram något förslag om spärr på grundval av betänkandet. Det har fått till följd att kyrkomötet nu har hela tretton nomineringsgrupper varav flera med otillräckligt antal mandat för att ta plats i utskotten och ett par grupper med endast en dryg procent av rösterna. För att säkerställa att kyrkomötet representeras av grupper som av egen kraft ges förutsättningar att fullgöra kyrkomötesuppdraget och delta i utskottsarbetet är det vår mening att tiden nu är inne för att aktualisera frågan om enprocentspärr till kyrkomötet samt en förändrad ordning för utjämningsmandat så att endast de grupper som tar mandat av egen kraft kan ges utjämningsmandat. För att säkerställa att de som tar mandat har god förankring i sina stift kan en metod vara att i kyrkoordningen införa en bestämmelse med innebörden

Mot 2022:81 att utjämningsmandaten enbart fördelas mellan de nomineringsgrupper som först erhållit minst ett fast valkretsmandat i någon av valkretsarna.

Kungälv den 4 augusti 2022

Jesper Eneroth (S)

Niklas Larsson (C)

Olle Reichenberg (BA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Marjut Ervasti (ViSK)

Per Lindberg (POSK)